

VLAAMSE *R*EGULATOR
VOOR DE MEDIA

ALGEMENE KAMER

ZAAK VRM t. NV VLAAMSE MEDIA MAATSCHAPPIJ

(dossier nr. 2007/0409)

BESLISSING
nr. 2008/014

22 februari 2008

In de zaak van VRM tegen NV Vlaamse Media Maatschappij,

De Vlaamse Regulator voor de Media (algemene kamer), samengesteld uit:

Dhr J. BAERT, *voorzitter*,

Dhr P. HERROELEN,

Dhr P. VANDEBORNE, *leden*,

en Dhr D. PEEREMAN, *griffier*,

Na beraadslaging op 14 december 2007 en 22 februari 2008,

Neemt op de laatst vermelde datum de volgende beslissing:

PROCEDURE

1. Ingevolge de algemene opdracht, vastgesteld bij het kaderbesluit monitoring van het Vlaams Commissariaat voor de Media van 22 april 2005 om op bepaalde tijdstippen en op basis van steekproeven gerichte controles uit te voeren inzake de naleving van de regels inzake reclame, telewinkelen, sponsoring en boodschappen van algemeen nut op radio en televisie, werden door de onderzoekscel van de Vlaamse Regulator voor de Media (hierna: de Regulator) de uitzendingen van diverse kookprogramma's, uitgezonden tussen 8 september 2007 en 3 oktober 2007, onderzocht.

Het betreft hier onder meer de uitzendingen van het omroepprogramma VTM van NV Vlaamse Media Maatschappij.

Het onderzoek werd uitgevoerd op basis van opnames van de betrokken uitzendingen ten kantore van de Regulator.

2. Op 8 november 2007 legt de onderzoekscel van de Regulator aan de algemene kamer van de Regulator een onderzoeksrapport voor aangaande mogelijke overtredingen van de regelgeving inzake reclame, telewinkelen, sponsoring en boodschappen van algemeen nut tijdens de uitzendingen, in de onderzochte periode, van het programma 'De perfecte keuken' in het omroepprogramma VTM.

3. Op 16 november 2007 beslist de algemene kamer van de Regulator om, op basis van het onderzoeksrapport, tegen NV Vlaamse Media Maatschappij (hierna: VMMA), met maatschappelijke zetel Medialaan 1 te 1800 Vilvoorde, een ambtshalve onderzoek te starten.

4. De beslissing om over te gaan tot een ambtshalve onderzoek wordt samen met het onderzoeksrapport bij aangetekende brief van 22 november 2007 aan VMMA meegedeeld.

5. De omroep wordt bij dezelfde aangetekende brief van 22 november 2007 uitgenodigd om binnen twee weken na ontvangst van de bevindingen uit het onderzoeksrapport zijn schriftelijke opmerkingen in te dienen. De omroep krijgt tevens de mogelijkheid zijn opmerkingen mondeling te komen toelichten op een hoorzitting op 14 december 2007, indien hij daarom verzoekt.

6. VMMA bezorgt haar schriftelijke opmerkingen aan de Regulator bij brief van 7 december 2007.

Op de hoorzitting van 14 december 2007 wordt VMMA vertegenwoordigd door Ben Appel.

DE FEITEN

7. De onderzoeksceel stelt in zijn rapport vast dat tijdens de vijf uitzendingen, in de onderzochte periode, van het kookprogramma 'De perfecte keuken' meermaals en veelvuldig diverse producten van het merk 'Alpro', duidelijk en herkenbaar in beeld worden gebracht. Enkele keren is er ook een auditieve vermelding van dit merk. De onderzoeksceel wijst er eveneens op dat 'Alpro' tevens de sponsor van het kookprogramma is.

De onderzoeksceel stelt onder meer vast dat tijdens de uitzending op 10 september 2007 gedurende drie seconden wordt ingezoomd op een vlotje 'Alpro soya - Bakken en Braden', terwijl de televisiekok een appel aan het snijden is. Er wordt daarenboven van het product geen gebruik gemaakt bij de bereiding van de gerechten.

Ook tijdens de uitzending van het programma op 13 september 2007 wordt gedurende drie seconden ingezoomd op een fles 'Alpro soja Light - Bakken en Braden', terwijl de televisiekok een ui aan het snijden is.

Er wordt door de onderzoeksceel van de Regulator ook vastgesteld dat tijdens de uitzending op 11 september 2007 driemaal het merk 'Alpro' wordt vermeld door de televisiekoks.

HET RECHT

8. Artikel 105 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, (hierna: het Mediadecreet) luidt als volgt:

“§ 1. Met behoud van de toepassing van artikel 101, § 1, en artikel 104

mogen de programma's geen reclame, in welke vorm dan ook, bevatten, tenzij die niet te vermijden is.

Niet te vermijden reclame is reclame die behoort tot de gewone leefomgeving of het gewone straatbeeld en die zonder opzet en zonder nadruk in een programma voorkomt.

§ 2. Het tonen van naam, merk of logo bij verslaggeving van sportwedstrijden of cultuurmanifestaties wordt als niet te vermijden beschouwd.

Bij opnamen door of in opdracht van een televisieomroep mag het uitsluitend om niet-overheersende beelden gaan die niet veelvuldiger, niet langer of niet groter in beeld worden gebracht dan voor een goed verslag van het evenement noodzakelijk is.

§ 3. In een televisieprogramma is, inzake het vertonen van producten of diensten met de bedoeling ze als prijs ter beschikking te stellen, het vertonen van het product of de dienst toegestaan op voorwaarde dat er geen ongegronde aandacht wordt besteed aan deze producten of diensten.

De prijzen mogen maximaal twee keer worden getoond of vermeld.

§ 4. In een radioprogramma is inzake het vermelden van producten of diensten met de bedoeling ze als prijs ter beschikking te stellen, het vermelden van naam of merk van het product of de dienst of van degene die de prijs aanbiedt, toegestaan op voorwaarde dat er geen gebruik wordt gemaakt van aanprijzingstechnieken. De vermelding mag maximaal twee keer voorkomen.

§ 5. Naam- en merkvermeldingen van producten of diensten, zonder de bedoeling ze als prijs ter beschikking te stellen in andere programma's, kunnen worden aanvaard als ze voor het programma inhoudelijk verantwoord en noodzakelijk zijn."

A. Argumenten van de partijen

Reclame in programma's

9.1. De omroep voert aan dat hij niet akkoord gaat met de interpretatie die door de Regulator wordt gegeven aan artikel 105, § 1, van het Mediadecreet in zijn beslissing nr. 2007/045 van 19 oktober 2007. De

Regulator stelt in deze beslissing dat in artikel 105 van het Mediadecreet de notie ‘reclame’ een afwijkende invulling krijgt van de definitie die eraan wordt gegeven in artikel 2, 15° van het Mediadecreet, op een impliciete doch duidelijke wijze.

VMMa is bovendien van oordeel dat door het tegelijk stellen dat het tonen of vermelden van een merk op zich reeds een verkoopsbevorderend effect heeft, een absoluut verbod op iedere vermelding of vertoning van merken in een programma wordt onderschreven.

9.2. De omroep stelt dat dergelijke interpretatie afbreuk doet aan de mogelijkheid die door de Europese Commissie in haar Interpretatieve Mededeling “over bepaalde aspecten van de bepalingen van de richtlijn ‘Televisie zonder grenzen’ betreffende televisiereclame” wordt geboden om ook in een programma het merk van een sponsor te noemen of te vermelden. VMMa onderstreept de noodzaak om het Mediadecreet richtlijnconform te interpreteren.

9.3. Verder wijst VMMa erop dat de interpretatie van de Regulator van artikel 105, § 1, van het Mediadecreet een beperking inhoudt op de vrijheid van meningsuiting, terwijl volgens artikel 10, § 2, van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens dit enkel kan indien dit strikt noodzakelijk is in een democratische samenleving. VMMa begrijpt niet om welke ‘noodzakelijkheid’ geen merken van een sponsor in een programma kunnen getoond of vermeld worden.

9.4. Tenslotte merkt de omroep op dat de producten van ‘Alpro’ in de keuken blijven staan tijdens de opnames van verschillende afleveringen van ‘De perfecte keuken’. Ze worden er niet geplaatst of weggehaald in functie van het al dan niet gebruik ervan. Dit toont, aldus VMMa, net aan dat de producten er niet intentioneel werden geplaatst.

B. Beoordeling

Algemeen

10.1. Met betrekking tot reclame gaat het Mediadecreet uit van het basisprincipe dat er een duidelijke scheiding moet zijn tussen reclame en programma’s.

Op basis daarvan wordt in artikel 105, § 1, van het Mediadecreet ondubbelzinnig verwoord dat de programma’s geen reclame, in welke vorm ook, mogen bevatten, tenzij die niet te vermijden is. Van een absoluut verbod om merken, goederen of diensten te laten zien, is dan ook geen sprake.

De Regulator verwijst naar de parlementaire voorbereiding bij artikel 8 van het decreet van 12 juni 1991, dat intussen artikel 105 van het Mediadecreet is geworden.

10.2. Het artikel 105 van het Mediadecreet beschrijft wat als niet te vermijden reclame beschouwd moet worden. De Regulator stelt vast dat de uitzonderingen van §§ 2, 3, 4 en 5 in dit geval niet van toepassing zijn en dient bijgevolg, gezien de aard van het programma, te onderzoeken of er sprake is van niet te vermijden reclame-uitingen omdat het gaat om reclame die behoort tot de gewone leefomgeving of het gewone straatbeeld en die zonder opzet en zonder nadruk in een programma voorkomt (artikel 105, § 1, van het Mediadecreet).

Uit de memorie blijkt dat men kan spreken van het niet opzettelijk in beeld komen, wanneer een omroep geen enkele invloed kan uitoefenen op het in beeld komen van bepaalde reclame-uitingen. Hieruit wordt geconcludeerd dat een omroep maximaal moet trachten te voorkomen dat bepaalde reclamevormen, door een aangepaste cameraregie, met nadruk in beeld komen: *“De mate van nadruk kan door tal van factoren beïnvloed worden zoals bijvoorbeeld de tijd gedurende welke een reclamevorm in beeld is of de grootte van de reclamevorm ten opzichte van de totale oppervlakte van het beeldscherm (...)”* (Parl.Doc. VI. R., 1990-1991, nr. 489/1, 7).

Uit het feit dat de producten van ‘Alpro’ in de keuken blijven staan tijdens de opnames van de verschillende afleveringen van ‘De perfecte keuken’ en dat ze er niet worden geplaatst of weggehaald in functie van het al dan niet gebruik ervan, kan niet worden afgeleid dat ze niet opzettelijk in beeld komen.

10.3. De Regulator wijst erop dat deze plicht om maximaal te voorkomen, door een aangepaste cameraregie, dat bepaalde reclamevormen met nadruk in beeld komen, uit het Mediadecreet volgt. Als orgaan van het actief bestuur is de algemene kamer van de Regulator verplicht om de regels die door de decreetgever zijn bepaald toe te passen en kan zij er niet van afwijken. In voorkomend geval staat het aan de rechter om artikel 105, § 1, van het Mediadecreet te toetsen aan artikel 10, § 2, van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

10.4. Wat de verwijzing betreft naar de Interpretatieve Mededeling van de Europese Commissie “over bepaalde aspecten van de bepalingen van de richtlijn ‘Televisie zonder grenzen’ betreffende televisiereclame”, kan worden geantwoord dat de Regulator toepassing dient te maken van het Mediadecreet dat de omzetting vormt van de regels van de richtlijn.

'De perfecte keuken'

11. De Regulator wijst erop dat, gelet op het voorgaande, het Mediadecreet geen absoluut verbod bevat op iedere vertoning van namen of merken van producten of diensten in een programma. Er is dus geen sprake van een inbreuk op artikel 105, § 1, van het Mediadecreet telkens wanneer producten van 'Alpro' niet opzettelijk en zonder nadruk in beeld komen tijdens de uitzendingen van 'De perfecte keuken'.

Tijdens de uitzendingen van 'De perfecte keuken' op 10 en 13 september 2007 wordt er echter gedurende meerdere seconden ingezoomd op producten van 'Alpro' en tijdens de uitzending van 11 september is er tot driemaal toe een auditieve vermelding van het merk. De Regulator is van mening dat, gelet op het voorgaande, hiermee wel een inbreuk wordt begaan op artikel 105, § 1, van het Mediadecreet.

De Regulator beslist om voor deze inbreuken op artikel 105, § 1, van het Mediadecreet, een administratieve geldboete van 5.000 euro op te leggen.

**OM DEZE REDENEN, BESLIST DE VLAAMSE
REGULATOR VOOR DE MEDIA**

1. In hoofde van NV Vlaamse Media Maatschappij inbreuken op artikel 105, § 1, van het Mediadecreet vast te stellen;
2. Overeenkomstig artikel 176, § 1, 4°, van het Mediadecreet een administratieve geldboete van 5.000 euro op te leggen.

Aldus uitgesproken te Brussel, op 22 februari 2008.

D. PEEREMAN
griffier

J. BAERT
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
--